

A SZLOVÁK-MAGYAR KISEBBSÉGI VEGYES BIZOTTSÁG X. ÜLÉSÉNEK JEGYZŐKÖNYVE

A Magyar-Szlovák Kisebbségi Vegyes Bizottság Répás Zsuzsanna helyettes államtitkár és Miroslav Mojžita nagykövet vezetésével 2011. február 2-án Pozsonyban tartotta meg X. ülését. Az ülésen résztvevők névsorát a jegyzőkönyv melléklete tartalmazza.

I.

A Felek megállapították, hogy

a Szlovák Köztársaság Kormánya a 2009. szeptember 23-i 647/2009 számú határozatával elfogadta a Vegyes Bizottság IX. ülésén készült jegyzőkönyvet és kijelölte a jegyzőkönyvek ajánlásaiért felelős minisztereket,

a Magyar Köztársaság Kormánya az 1022/2010. (II.5.) számú határozatában jóváhagyta a Vegyes Bizottság IX. ülésének jegyzőkönyvében foglalt ajánlásokat és meghatározta a végrehajtás rendjét.

II.

A Felek megállapították, hogy a Kisebbségi Vegyes Bizottság évenkénti rendszeres ülései és az esetleges aktuális témákat tárgyaló további szakmai ülések, melyek érintik a kisebbségek életét, nagyon fontos és elmaradhatatlan részei a jószomszédi viszonyról és a baráti együttműködésről szóló alapszerződés, valamint a nemzeti kisebbségek művelődés és kultúra területén történő kölcsönös támogatásáról szóló kormányközi megállapodás megvalósításának.

A Felek egyetértettek abban, hogy a kétoldalú szlovák-magyar kapcsolatok légkörének mindenfajta javítása nagyon pozitív hatást gyakorol a Magyar Köztársaságban élő szlovák és a Szlovák Köztársaságban élő magyar kisebbség életére.

A Felek egyetértettek abban, hogy a Vegyes Bizottság rendszeres ülései a Magyar Köztársaság és a Szlovák Köztársaság közötti kapcsolattartás fontos fórumát képezik. Kiemelt jelentőségűnek és az együttműködés szempontjából nélkülözhetetlennek tekintik a magyarországi szlovák és a szlovákiai magyar kisebbség képviselőinek a Vegyes Bizottság ülésein való részvételét és aktív tevékenységét.

A Felek megvitatták azokat a kérdéseket, amelyek az utóbbi időben a nézeteltérések középpontjában álltak.

A szlovák államnyelvtörvény kapcsán a Magyar Fél fenntartja azt a véleményét, hogy a nemzetközi szervezetek ajánlásaival összhangban szükséges további lépéseket tenni annak érdekében, hogy az államnyelv védelme és a nemzeti kisebbségek nyelvhasználati jogai védelme között egyensúly jöjjön létre.

A Szlovák Fél a Szlovák Köztársaság kormánya programnyilatkozatának szövegéhez tartja magát, amelynek értelmében a Szlovák Köztársaság kormánya kijavítja a megelőző időszak azon törvénykezési és politikai megszorító intézkedéseit, amelyek nem voltak összhangban az emberi jogi alapelvekkel.

Habár a fenti kérdésben véleménykülönbség áll fenn, a Felek kölcsönösen megállapították, hogy a vegyes bizottságban folyó párbeszéd segít csökkenteni a viták élességét az adott területeken, és megteremti a feltételeket ahhoz, hogy a jövőben ne kerüljön sor a nézeteltérések kiéleződésére. Ennek érdekében a Felek előre fogják tájékoztatni egymást kormányaik szándékairól a jogalkotás azon területein, amelyek közvetlenül vagy közvetetten érinthetik a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek jogait.

A Felek kinyilvánították, hogy a jövőben fokozott intenzitással keresik a megoldást azon ajánlások teljesítésére, amelyeknek megvalósításában huzamosabb ideje nem történt előrelépés.

Tekintettel az elmúlt ülések során megfogalmazott ajánlások igen magas számára, a Felek úgy döntöttek, hogy azokat az ajánlásokat, amelyek megvalósultak, illetve azokat, amelyek folyamatos teljesítése rendben zajlik, törlik a jegyzőkönyvből. Amennyiben ezekkel kapcsolatosan a jövőben problémák merülnének fel, a Vegyes Bizottság ismét napirendjére tűzi az adott kérdéseket. Más ajánlások vonatkozásában pedig a Felek úgy határoztak, hogy azokat a szakmailag illetékes vegyes bizottságok figyelmébe ajánlják. Ilyen módon a Vegyes Bizottság nagyobb erővel összpontosíthat újabb kérdésekre.

III.

A Vegyes Bizottság összhangban a Magyar Köztársaság Kormánya és a Szlovák Köztársaság Kormánya között 2003. december 12-én megkötött, a nemzeti kisebbségek művelődés és kultúra területén történő kölcsönös támogatásáról szóló Megállapodás 6. cikkelyével, ezúttal is értékelte ennek az egyezménynek a teljesítését. Megállapította, hogy a teljesítés a Vegyes Bizottság IX. ülése óta eltelt időszakban a megállapodással összhangban történik.

IV.

A Felek kölcsönösen tájékoztatták egymást a Vegyes Bizottság előző ülésein elfogadott ajánlások teljesítésének állásáról. Megállapították, hogy az ajánlások megvalósulnak, mindamelllett, hogy azok nagy része nem egyszeri feladatként fogalmazódik meg, hanem rendszeres és folyamatos teljesítést feltételez.

A Felek az alábbi ajánlásokban állapodtak meg:

Mindkét fél részére

A IV. ülés 5. sz. ajánlása:

Felek fontosnak tartják, hogy továbbra is folytatódjon a magyarországi szlovák és a szlovákiai magyar regionális, kulturális központok hálózata kiépítése és működésük pénzügyi támogatása.

A IV. ülés 6. sz. ajánlása:

Közös erőfeszítéssel segítsék elő a Magyar Köztársaságban élő szlovák, illetve a Szlovák Köztársaságban élő magyar nemzeti kisebbség vallási szertartásainak anyanyelvű gyakorlását, beleértve a lelkészek képzését és felkészítését is.

A IV. ülés 7. sz. ajánlása:

Készüljön közös terv a Borsi várkastély teljes körű felújítására és közös hasznosítására, közös anyagi erőfeszítéssel. Tegyenek lépéseket az EU-fejlesztési programok bevonására a közös projektbe. A Rákóczi-szabadságharc 300. évfordulója alkalmából — 2003-2011 között — kerüljön sor a szülőház felújítására.

A IV. ülés 8. sz. ajánlása:

A Felek a békéscsabai Szlovák Kultúra Háza bővítésére vonatkozó tervvel összefüggésben vizsgálják meg a finanszírozási lehetőségeket.

A IV. ülés 11. sz. ajánlása módosított formában:

A Felek felülvizsgálják a könyvtári állomány összetételét a jelenlegi helyzetnek megfelelően és továbbra is szorgalmazni fogják a könyvtári állomány fejlesztését a Magyar Köztársaságban szlovák nyelvű könyvállománnyal, a Szlovák Köztársaságban pedig magyar nyelvű könyvállománnyal, különös tekintettel az állománygyarapításra és az informatikai fejlesztésre. A Felek megvizsgálják annak a lehetőségét, hogy támogassák a szlovákiai magyar, illetve magyarországi szlovák olvasók által látogatott, elsősorban a határ menti régióban működő közművelődési könyvtárak, mozgókönyvtárak létrehozását, magyar, illetve szlovák nyelvű dokumentumokkal való folyamatos ellátását.

Az V. ülés 2. sz. ajánlása:

A Felek továbbra is támogatják a magyarországi szlovák és a szlovákiai magyar kisebbség nyelvi és kulturális identitása fejlődésének biztosításáért tevékenykedő civil szervezetek tevékenységét.

Az V. ülés 6. sz. ajánlása:

A Vegyes Bizottság támogatja a hadisírok gondozásáról szóló, előkészítés alatt álló magyar-szlovák megállapodás megkötését.

A VII. ülés 1. sz. ajánlása:

A Felek együttesen vizsgálják meg annak a lehetőségét, hogy támogassák egy Madách kiállítás létrehozását Alsósztrégován. Emellett a Magyarország–Szlovákia Európai Területi Együttműködés Operatív Program 2007-2013 szellemében javasolják a magyarországi és a szlovákiai Madách és Mikszáth emlékhelyekre, valamint a magyarországi szlovák tájházak hálózatára épülő kulturális turizmus kialakítását, irodalmi kirándulások szervezését, közös támogatással évente-kétévente Mikszáth és Madách irodalmi napok, s ehhez kapcsolódó

kulturális rendezvénysorozat rendezését, illetve a Balassagyarmati Madách-nap rendezvényeinek fokozottabb népszerűsítését mindkét országban.

A VII. ülés 4. sz. ajánlása módosított formában:

Felek lépéseket tesznek egy szlovákiai magyar művelődési intézet létrehozására, amelyet a két ország közösen tart fenn. Javasolják, hogy épüljön rá a kialakítandó intézet a Csemadok Művelődési Intézetének (Dunaszerdahely) infrastruktúrájára.

A VII. ülés 5. sz. ajánlása:

A Felek szorgalmazzák, hogy a két ország illetékes szakemberei találkozon tekintsék át, milyen hatással lesz a műsorszolgáltatás egészére a digitális televíziózásra való tervezett átállás, és erről egyeztessenek a kisebbségek képviselőivel.

A IX. ülés 1. sz. ajánlása módosított formában:

A Felek kölcsönösen elismerik és beszámítják az egymás országaiban, anyanyelven teljesíthető továbbképzéseket a hazai pedagógus továbbképzési kötelezettség teljesítésébe.

A IX. ülés 2. sz. ajánlása:

A Felek (mint a szellemi kulturális örökség megőrzéséről szóló, Párizsban, 2003. október 17-én elfogadott UNESCO Egyezmény részes államai) javasolják a Kulturális, Média és Sajtó Bizottságnak, hogy szorgalmazza a Felek együttműködését a két országban a szóban forgó egyezmény végrehajtásáért felelős állami szervek működjenek együtt a területükön található szellemi kulturális örökség felkutatásában és megőrzésében, különös tekintettel a Magyarország területén fellelhető szlovák és a Szlovákia területén fellelhető magyar szellemi kulturális örökségre.

A IX. ülés 3. sz. ajánlása:

Felek törekedjenek arra, hogy minél hamarabb befejeződjön a Szlovák Ház építése Pilisszentkereszten.

A Szlovák Fél részére:

A III. ülés 2. sz. ajánlása módosított formában:

Az állam és az egyházak kapcsolatai rendezésének keretében a szlovák kormány folytasson további tárgyalásokat a Szlovákiai Református Keresztyén Egyházal.

A III. ülés 24. sz. ajánlása:

Támogassa a magyarországi szlovák közművelődési szakemberek folyamatos továbbképzését a Szlovák Köztársaságban, illetve szlovák közművelődési szakemberek küldését a magyarországi szlovák regionális központok részére, elsőként a békéscsabai Szlovák Kultúra Házába.

A IV. ülés 13. sz. ajánlása módosított formában:

A Szlovák Fél megvizsgálja a Magyarországon tanító szlovák pedagógusok pályázat útján történő kiválasztásánál a fogadó fél oktatási intézményeivel való együttműködés újabb formáit.

A IV. ülés 14. sz. ajánlása módosított formában:

A Szlovák Fél törvényt készít elő a nemzeti kisebbségek kultúrája védelméről, támogatásáról, megtartásáról és fejlesztéséről.

A IV. ülés 17. sz. ajánlása módosított formában:

A Szlovák Fél a korábbi évek gyakorlatának megfelelően megvizsgálja a a magyarországi szlovák középiskolák végzős tanulóinak részvételi lehetőségét az egyszemeszteres, térítésmentes, egyetemi, nyelvi és szakmai felvételi előkészítő tanfolyamokon a Szlovák Köztársaságban.

Az V. ülés 5. sz. ajánlása:

A Szlovák Fél továbbra is biztosítja a pénzügyi és szakmai feltételeket Szlovákiában a magyar óvodák, iskolák, kollégiumok megőrzése, valamint hatékonyabb működése érdekében, kiemelten az alacsony tanulólétszámú kisiskolákra. Arra törekszik, hogy az állami támogatás mértéke lehetőleg ne csökkenjen.

Az V. ülés 7. sz. ajánlása módosított formában:

A Szlovák Fél törekedni fog biztosítani a közszolgálati Szlovák Televízió műsorának — vagy saját gyártású műsorszámokból erre a célra összeállított speciális napi adásának — műholdas terjesztését és szabad hozzáférést határon túli, közöttük a magyarországi szlovákok számára.

Az V. ülés 8. sz. ajánlása módosított formában:

A Szlovák Fél pénzügyileg támogassa az Országos Szlovák Önkormányzat kulturális, tudományos és közoktatási intézményeinek együttműködését a megfelelő szlovák állami intézményekkel (Szlovák Tudományos Akadémia, Szlovák Nemzeti Múzeum, Állami Levéltár, Szlovák Filmintézet, Nemzeti Közművelődési Központ, KM Színházi Intézete, OM Módszertani Intézete stb.).

Az V. ülés 9. sz. ajánlása módosított formában:

A Szlovák Fél továbbra is biztosítja a megfelelő anyagi feltételeket a Révkomáromi Selye János Egyetem működéséhez és fejlesztéséhez.

Az V. ülés 10. sz. ajánlása módosított formában:

A Szlovák Fél továbbra is biztosítja a szlovákiai magyar nyelvű közoktatás szakmai, módszertani és pedagógiai munkáját segítő, közoktatási kutatásokat végző szakmai szervezet, a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége tevékenységéhez a szükséges támogatást.

Az V. ülés 11. sz. ajánlása módosított formában:

A Szlovák Fél segítse elő, hogy a megyei önkormányzatok hatáskörébe utalt magyar kulturális intézmények megfelelő anyagi feltételekkel rendelkezzenek a teljes és hatékony működésük biztosításához. A Révkomáromi Jókai Színház és a Kassai Thália Színház esetében támogassa fokozottan székhelyük megyehatárán kívüli tájolósi tevékenységüket.

A VII. ülés 6. sz. ajánlása módosított formában:

A Szlovák Fél továbbra is biztosítja a Pátria Rádió, valamint a Szlovák Rádió és Televízió televíziós kisebbségi adásainak pénzügyi és műszaki feltételeit.

A VIII. ülés 1. sz. ajánlása módosított formában:

A Szlovák Fél működési támogatást biztosít a Szlovákiai Magyar Írók Társasága számára.

A VIII. ülés 3. sz. ajánlása módosított formában:

A Szlovák Fél megvizsgálja az egyszeri támogatás lehetőségét a CSEMADOK pozsonyi, kassai, szenci és stószai ingatlanának felújítására.

Új ajánlások

A X ülés 1. sz. ajánlása:

A Szlovák Fél megvizsgálja annak a lehetőségét, hogy az Ifjú Szívek Táncszínház épülete rekonstrukciójára egyszeri támogatást nyújtson.

A X. ülés 2. sz. ajánlása:

A Szlovák Fél igyekszik biztosítani a magyar nyelvű tankönyvek és taneszközök esetében a választhatóságot: egy tantárgyhoz több, alternatív tankönyv és taneszköz álljon rendelkezésre. Igyekszik biztosítani, hogy fordítás helyett legyen lehetőség szlovákiai magyar szakemberek által írott tankönyvekből és taneszközökből tanítani. A Szlovák Fél igyekszik biztosítani, hogy a magyar tannyelvű iskoláknak lehetőségük nyíljon a tartalmi átépítésnek megfelelő tankönyvek és taneszközök használatára.

A X. ülés 3. sz. ajánlása:

A Szlovák Fél mérlegeli a szlovákiai magyar pedagógusok önálló módszertani és továbbképző központ létrehozásának lehetőségét.

A X. ülés 4. sz. ajánlása:

A Szlovák Fél garantálja a nemzeti kisebbségi tanítási nyelvű iskolákban a pedagógiai dokumentumok kétnyelvű vezetésének, valamint egyes kiemelt további dokumentumok kisebbségi nyelvű vezetésének lehetőségét.

A Magyar Fél részére:

Az I. ülés 4. sz. ajánlása:

A Magyar Fél jogi szabályozással oldja meg a magyarországi szlovák nemzeti kisebbség parlamenti képviseletét.

A III. ülés 25 sz. ajánlása módosított formában:

A Magyar Fél a korábbi ajánlás értelmében biztosítsa a Ján Kollár emléktáblának méltó helyen történő elhelyezését Budapesten.

A IV. ülés 19. sz. ajánlása:

A Magyar Fél továbbra is biztosítja a pénzügyi és szakmai feltételeket Magyarországon a szlovák óvodák, iskolák, kollégiumok megőrzése, valamint hatékonyabb működése érdekében, kiemelten az alacsony tanulólétszámú kisiskolákra. Arra törekszik, hogy az állami támogatás mértéke lehetőleg ne csökkenjen.

A IV. ülés 21. sz. ajánlása módosított formában:

A Magyar Fél lehetőség szerint folytassa a Békéscsabai Szlovák Általános Iskola és Gimnázium és Kollégium épülete bővítési és felújítási munkálatait.

A IV. ülés 26. sz. ajánlása módosított formában:

A Fővárosi Szlovák Önkormányzat javaslata alapján vizsgálja meg megvalósíthatósági tanulmány elkészítésének lehetőségét egy megfelelő budapesti épületben létrehozandó kisebbségi kulturális központ kialakításának érdekében.

Az V. ülés 12. sz. ajánlása:

A Magyar Fél keresi annak a módját, hogyan lehet kibővíteni és javítani a szlovák nyelvoktatást, valamint a szlovák nyelven való oktatás tartalmi kereteit, beleértve az általános műveltségi tantárgyakat is.

Az V. ülés 14. sz. ajánlása módosított formában:

A Magyar Fél szorgalmazza a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóságnál a szlovák nyelvű nemzetiségi adás kedvezőbb időpontban történő sugárzását és ismétlését a magyar közszolgálati televízióban.

Az V. ülés 15. sz. ajánlása módosított formában:

A Magyar Fél támogatja a szlovák nyelvű nemzetiségi műsorok készítéséhez és sugárzásához szükséges feltételek megteremtését a magyar közszolgálati rádióban.

Az V. ülés 16. sz. ajánlása módosított formában:

A magyarországi szlovák értelmiség nevelésének további kiteljesítése érdekében vizsgálja meg annak lehetőségét, biztosítható-e államilag finanszírozott képzés keretében a nemzetiségi kultúrát érintő második, illetve további szakképzettség megszerzése.

A VII. ülés 7. sz. ajánlása:

A Magyar Fél a költségvetési törvényben meghatározott eszközeivel a továbbiakban is biztosítja az Országos Szlovák Önkormányzat fenntartásába átvett közoktatási intézmények (Békéscsaba, Sátoraljaújhely, Szarvas) működési költségeit. A Vegyes Bizottság felhívja az érintett magyar szervek figyelmét, hogy a szabályozás kialakítása során legyenek figyelemmel a felsorolt intézmények finanszírozásának igényeire.

A VII. ülés 8. sz. ajánlása:

Támogassa a fenntartó által benyújtott pályázat nyomán a jelenleg 4 tantermes lucfalvai általános iskola építésének második ütemét, hogy a salgótarjáni térségben fenntartható maradjon a szlovák nyelv oktatása.

A VIII. ülés 4. sz. ajánlása:

Találjon forrást a sátoraljaújhelyi Magyar-Szlovák Két Tanítási Nyelvű Nemzetiségi Általános Iskola és Kollégium épületeinek felújítására.

A IX. ülés 4. sz. ajánlása:

A Magyar Fél felkéri a Magyarországi Szlovákok Kutatóintézetét, hogy mérje fel a magyarországi szlovákság felújításra, restaurálásra szoruló kulturális és történelmi emlékhelyeit, építészeti emlékeit és múzeumi gyűjteményeit. A felmérés költségeit a Magyar Fél biztosítja.

A IX. ülés 5. sz. ajánlása:

A Magyar Fél megvizsgálja az Országos Szlovák Önkormányzat által fenntartott közoktatási intézményekkel való társulás lehetőségét további szlovák nyelvet oktató kislétszámú iskolák számára is, oly módon, hogy az oktatásért felelős miniszterrel kötött közoktatási megállapodás jogi és anyagi támogatási feltételrendszere ezekre a társulásokra is kiterjedhessen.

Új ajánlások

A X. ülés 5. sz. ajánlása:

A Magyar Fél pénzügyi támogatást biztosít a Ludové Noviny internetes változata (www.luno.hu) számára.

A X. ülés 6. sz. ajánlása:

Az 1993. évi Nemzeti és Etnikai Kisebbségek jogairól szóló törvény módosítása során a Magyar Fél megfontolja a bizottság javaslatát, hogy úgy módosítsa a kisebbségi területi és országos önkormányzati választási előírásokat, hogy ezen a szinten is tartsanak közvetlen választásokat az elektori rendszer helyett, ami egyebek mellett megerősítené a választási folyamat demokratizmusának és igazságosságának alapelvét.

A X. ülés 7. sz. ajánlása:

A Magyar Fél megvizsgálja annak a lehetőségét, hogy az Országos Szlovák Önkormányzat helyi beiskolázású, két tanítási nyelvű nemzetiségi oktatási intézménynek is átvehesse a fenntartói jogát a szakminiszterrel kötendő megállapodás alapján.

Készült Pozsonyban, 2011. február 2-án, magyar és szlovák nyelven, 2-2 eredeti példányban. Mindkét változat egyaránt hiteles.



Miroslav Mojžita
a Vegyes Bizottság
szlovák tagozatának elnöke



Répás Zsuzsanna
a Vegyes Bizottság
magyar tagozatának elnöke